

HRVATSKA MSA

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14 —
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMJERNO, MIJESECNO
K 1-20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RACUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE I
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK: IZDAVATELJ I ODGOVOR
UREDNIK: JOSIP DREZGA. — TISKAR: HRVATSKA ZADRUZ
TISKARA U ŠIBENIKU. U.Z.S.O.I.

GOD. III.

ŠIBENIK, četvrtak 27. svibnja 1915.

BR. 92. (32)

Pri sukobima na granici Talijani bacaju oružje i bježe.

Przemysl stiskan željeznim obručom.

Potankosti o napadaju na talijansku obalu. - Posjet talijanskog zrakoplova.

RAT S ITALIJOM.

Rešpekt pred prvim hitcem

BEĆ 26. svibnja. Službeno se saopće:

U Tirolu je unišao jedan neprijateljski odjel u Condino (Juđicarien).

U klancu Padon, sjeveroistočno od Marmolata, Talijani su, na prvi hitac, pobegli.

Na koruškoj granici naše čete odbile su više napadaju, uz znatne gubitke po Talijane.

Zapadno od Płockena neprijatelj je pobegao ostaviv svoje oružje.

U primorskom pograničnom području nije još dosad došlo ni do kakvih borba.

O prvom pomorskom nasrtaju.

Zanimive sitnice.

BEĆ, 26. svibnja. Prvi nasrtaj našeg brodovlja na talijansku obalu od Venecije do Barlette odjeknuo je u čitavoj državi radosnim odjekom. Neka prelest, protkama ponosom na junačku našu mornaricu i nadom u konačni uspjeh, prostrujila je žilama Monarkije, te s jednog kraja na drugi, na glas o prvom uspjehu, klinkala su srca oduševljeno: Hurra! Živila mornarica! Slava Tegethoffu! Dolje izdajnička Italija!

Potankosti o nasrtaju mogu se dati samo u toliko, u koliko se ne kose sa vojničkim razlozima.

Prvi nasrtaj na moru bio je vodjen i od hrvatskih mišića, tako da će u pameti Talijana oživit ono, doba, kada je Hrvat, pogotovo onaj iz Like, bio „bau-bau“, strašilo kojim su talijanke plašile svoju djecu.

Sred gjuhe noći, dok još se nije

bila pojavila zora prvoga ratnoga dana, koraknula je nogu Hrvata na talijansko tlo u Manfredoniji. Bio je to zapovjednik flotile torpedanti frengatni kapetan gosp. Janko Vuković pl. Podkapelski, sin naše Like, junakog izgleda, u najboljoj muževnoj snazi u 44. godini. Potrebo se na obali na jednog gradjanina.

„Odje je — u čistoj talijansštini — molim Vas pošanski ured?“

„Gospodine — glasio je odgovor popraćen kretom ruke — evo tamo“.

„A željeznički kolodvor?“

„Tu i tu.“

Niti jedan čas nije prošao, a ono manfredonac stoji uprepašten slušajući tutnjavu topova i gledajući učinke njihovog djelovanja na pošti i na kolodvoru.

Onaj manfredonac valjda nije niti znao, da je već rat započeo, kako nisu znale ni mnogobrojne ribarske čozotske ladje, koje one noći ribarile i dolazile k našim ratnim brodovima nudeći na prodaju ribe.

„Odlazite — odjekivo je glas komandanta — mi smo u ratu!“

„Ali, kakvi rat? — uzvraćali su Čozoti — To nije moguće, da bi između Italije i Austrije došlo do rata!“

I nikako nije bilo moguće uvjeriti Čozote, da je rat već buknuo, već su oni sve postojanje hiduli ribu. Tek kada je komandant ispalio iz revolvera nekoliko hitaca u zrak, toliko da ih prepali, Čozoti se, ma i preko volje, udaljše.

— Tačno! — tačno! — nije znalo ni potopljeri razarač „Turbine“, dok nije opazio, kakavom namjerom dolaze onamo naši brodovi. Po svoj prilici bio mu je nastao kvar u Radiju.

Kada je jedan hitac s naše strane pogodio „Turbine“ u strojarnu, zamjene očajni: „Aiuto! Aiuto!“ Tek nakon nekoliko vremena opažena je na jarbolu pogodjenog razarača bijela zaštava, neko doba od dima sakrita, znak predaje. Oni sa „Turbine“ spuštše se u čamce ili poskapaše u more, na što im naši bacili pojase za spašavanje, te se je 35 od 50 ljudi posade moglo da spasi, medju njima zapovjednik broda. U daljini opažena su dva talijanska krstaša, na što je posao spašavanja morao biti obustavljen te je isdan zapao bio prepun srušen svojim sudbinom. „Turbinet“ kojeg bi se inače bilo moglo devetiću do kog našeg pribaništa, bio je na to potopljeno.

Medju zarobljenicima ima ih i ranjenih; jedan od njih vrlo težko, te je jučer preminuo. I komandat takodje je lakše ranjen, i to po licu parom uslijed eksplozije. Svi zarobljenici, količanstvo toli momčad, puni su hvale sa postupka naših s njima. Naši ih odjene, okrjepili hransom i pićem.

Zarobljenici izjavljuju, da nije istina da je narod u Italiji za rat; rat hoće oni koji u nj ne će poći i koji nikada nisu iskusili njegovu gorčinu.

Parlament je, uz oduševljene manifestacije, odgodjen na neizvjesno vrijeme.

Priznanje ratnoj mornarici.

BEĆ, 26. svibnja. Njegovo Veličanstvo. Car upravo je na zapovjednika ratne mornarice admirala Hausa brzoplovu, u kojog njemu i pod njegovim mnogo prokušanim vodstvom stoećem brodovlju čestita na daleko dopirućem odgovoru, koji je admiral, smjelin nasratjem na neprijateljsku obalu, odmah dao na navještaj rata od strane Italije.

Izjava u peščanskom parlamentu.

BUDIMPESTA, 26. svibnja. U zastupničkoj kući ministar predsjednik grof Tisza dao je prikaz poznatog tečaja pregovora s Italijom.

Ministar predsjednik je izjavio: „Mi smo vodili pregovore, u vjeri, da u dvadesetom stoljeću jedna smanjena civilizovana država, važeveznik, neće nas napasti posred rata, pogotovo ne, kada smo mi sve nudjali. Stogod je on ozbiljno mogao misliti. Nama sada ništa drugo ne preostaje nego da dogodjajima pogledamo uoči. Pred deset mjeseci mi smo se našli prama strahovitoj nadmoći. Mi smo tu nadmoći skršili. Ako Italija nalazi sada dobrim, da nas liši plodova naše pobjede, to ćemo se mi i ovaj nadmoći suprostaviti. Monarkija, koja je čitav svijet svojom jakošću iznenadila, stop o sada će iznenaditi čitav svijet svojom sposobnošću za akciju, svojom jedinstvenošću, svojom muževnom odlučnošću. Magjarski će narod, skupa sa svim narodima Monarkije, borbu prihvatiće, zdržan našim moćnim saveznicima, u međusobnom povjerenju, boriti se do zadnjeg daha proti svim vragovima pakla te iztrgnuti iz ruku sudbine pobjedu.“ (Opakovano, dugotrajno bučno odobravanje sa svih strana kaže.)

Graf Apponyi, u ime nezavisne stranke, izjavljuje: Kako su Tirolci branili Karpati, braniti će jednako mi Magjari tirolske Alpe.

Graf Andrássy naglasio je: Ugarski narod, čitava Monarkija, protiv talijanskog globljenja, skupa sa moćnom braćom u oružju, postavit će do ciglog svog čovjeka.

Rakovsky, u ime pučke stranke, naglasio je: Unatoč talijanskom vjerolomstvu, mi ćemo pobjedu izvoštiti; ali Italija svoje časti neće moći spasiti.

Parlament je, uz oduševljene manifestacije, odgodjen na neizvjesno vrijeme.

Bitka kod Przemysla.

BEĆ, 26. svibnja. Službeno se saopće:

Bitka kod Przemysla traje dalje. Vojska generala-pukovnika Mackensena prodire uspješno u napadaju s obe strane Sana i jugoistočnom pravcu. Prelaz preko Sana istočno od Radymno osvojen je. Austro-ugarski šest izbor osvojio je na juriš glavu mosta Zagrody, istočno od ovog grada.

Južno i jugoistočno od Przemysla naše armeje nađe se u lagom napredujućem napadaju proti jakim, dijelom betoniranim, ruskim položajima.

Broj u zadnja dva dana borbe zarobljenih Rusa povisio se je na 25.000. Ratnog materijala dosad je zaplijenjeno 54 laka 10 težkih topova, 64 puščana stroja i 14 kola municije.

Južno od Dnjestra i u ruskoj Poljskoj općeniti potožaj je ne-promijenjen.

U okrušaju sjeverno od Visle 998 Rusa bilo je zarobljeno.

BERLIN, 26. svibnja. Službeno se saopće:

Napadaj armeje generala-pukovnika Mackensena dobro napreduje.

Južno od Radymno, nakon žestoke bitke u mjestu Swiete bilo je zauzeto.

Istočno od Radymno, nakon što su austro-ugarske čete zauzele na juriš glavu mosta zapadno od Sana, ishodile su i prelaz preko Sana.

Dalje sjeverno doprje su naše čete, nakon borbe, u predje istočno od Lazy, istočno od Laszk i u liniju Korzenica-Zapalov na Lubaszovki.

Plijen na zarobljenicima i na ratnom materijalu sve više raste.

Libavski pljen.

U Libavi zaplijenili su Niemci 500 vagona pšenice i veliku zalihu zobi. Odpremanje toga žita u Njemačku već je započelo.

Promaknute nadvojvode Eugena

BEĆ, 26. svibnja. Vojni načelni list priopće sljedeće Previšeno ručno pismo na vrhovnog zapovednika balkanske vojske nadvojvode Eugena:

Dragi gospodine stiževiču vojvodu Eugene! Ja sam ustarašaržu generala-pukovnika te sam dostan što Vas prvo na ovu smogu da promaknete.

Sa francuskog ratišta

BERLIN, 26. svibnja. Službeno se saopće:

Nočni neprijateljski napad našeg naroda dobio je položaj zapadno od blata levaja de bio je tako oduševljen. Broj zaplijenjenih puščanih je na 10.

Sjeverozapadno od Givenčima pošlo je za rukom Givenčima i gnezima da se domognu d našeg najprednjeg šanca.

Dalje južno između Levina i Loreto jaki francuski nadvojvodi podpuno se je izjavio; Francuza bilo je zarobljeno.

I južno od Sauczeza općeniti napadajući podpuno s razbijili pred našim preprekama.

Protivnik je svudje pretvorio težke gubitke.

U Rusiji.

BERLIN, 26. svibnja. Službeno se saopće:

Na istočnom ratištu pojedini nočni neprijateljski napadaji bili obnoveni.

„Città di Ferrara“. Južno od Šapeta u 5 sati 15.5.2015. godine obnovljeno je objekt srednje dobiti, u kojem je jedan neprijateljski zastupnik, i na prostu oko, gledao na opaziti, kada leti amio i upravlja zrakoplovom, došao u poziciju.

U 6 sati nedaleko od Šapeta obnovljeno je bomba. Dvije, be pale su na parobrod „Mrvav“ St. Kosović te ranjile dva putnika. Brodovi nezvratno su istrušeni. Je bomba pala je na Lloydov „Sarajevo“ ali nije ranjena nikakve osobe.

„Città di Ferrara“. Južno od Šapeta u 6 sati u vodu, a koliko njih po polu.

Zrakoplov imat će jedno 30 duljine, a zove se „Città di Ferrara“.

Vatra iz naših topova prisilila ga je, da pobegne. Pri tom je opančeno, da se je zrakoplov jako nagnuo, bilo što je bio pogoden hitcem ili uslijed pritska zraka prouzročenog od hitca.

U 6 sati i 30 časa nestalo je neželjenog gosta daleko u oblacima.

Uzmak Giolittia.

Turinska „Stampa“, glasilo Giolittia, donosi poziv na slogan te veli: Da budućnost donese sve protivno onome, čega sam se ja bojao! Dokazala pobeda Italije, da je moje shvaćanje bilo krivo, da je moja čitava diplomatska djelatnost bila jedna pogreška, proizila iz preumornog čela i iz bojazljivog srca!

1.385.000 zarobljenih.

„Frankfurter Zeitung“ izračunao je broj do 20. ov. mj. zarobljenih Rusa, koji se nalaze u austrijskim i njemačkim taborima zarobljenika, i to 1.017.000 Rusa, 254.000 Francuza, 24.000 Engleza, 40.000 Belgijanaca, 50.000 Srbu. Ukupno dakle 1.385.000.

Potpopljenje ruske oklopničice.

Ruska oklopničica „Panteteimon“ (12.789 tona) u visini Midije u Crnom moru potopljena je zajedno s 1400 momaka, Brod, koji je prevažao čete, pao je žrtvom jednom torpedu. Od momčadi se nije nitko spasio.

Francuski pretendenti u talijanskoj vojski.

Francuska vlada dozvolila je, da pripadnici bivših vladajućih kuća u Francuskoj mogu da stupe u francusku vojsku.

Sa više strane primislo novih na radžaba našeg lista. Obzirom na sađanje ratne okolnosti i na velike troškove, koje mora podržavati naš list, obznanjujemo nove predbrojnice, da ako želite primati „Hrv. Misao“ nek pošalju prije pretplatu barem za jedan tromjesc.

Opća korist!

Ženska krojačka škola, sistema „Europa“, obavještaje p. n. c. gospogice i gospodice grada Šibenika i okolice, da će dne 3. svibnja t. g. otvoriti tečaj u Šibeniku u Glavnoj ulici br. 40 II. kat. (kuća Gijardi), te se upozorjujte cij. na slovi, da ovi vanredni priliku u lakoći, kratkoći vremena i savršenoj jednostavnosti u poduci sveukupnoga ženskoga odjeća, ne propustite, budući da jamicimo, da se svaka tano i potpuno u sveukupnom krojenju, za malo dana, može da usavrši. Najviše jamstvo pružaju bezbrojna priznanja i javna očitovanja iz svih krajeva ove monarhije.

Na upis prima se, za vrijeme poduke u školi, izjutra od 9-12 i po podne od 3-7 sati.

Opzori na kratkoču tečaja, molimo svakoga, da već sad u početku sudjeluje.

Za mnogobrojni posjet molim uz stavljanje

Š. R. ROSIĆ
upravitelj.

Novinarski papir
novi („Piccolo“) za pakovanje 50 kg.
— K 10 —

1000 Felpost-dopisnica
— K 6 —
TRAFIKA ANTE BOGĆ — ŠIBENIK.

MLJEKO: kraljevi i ovčje,
čiste, naravno i
sterilizirano, prodaje po 48 para litar,
Uzorna Mljejkarna J. Drezga.

Remington Standard
Jedan pisačih strojeva
milijun

u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE

Podpuno

amerikansko pokućstvo

GŁOGOWSKI & Co. - TRST
Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

P. T.
Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjer oj osobi, da smo već od davnina osnovali kl. sarsku zadružnu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA
RLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamčenje
U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrsne klešarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osimolom preciznog izradjuje žrvenike, balauste, krištionice, nadgrobne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je oskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokrovstvo. Buduć je ista providjena izvrstnim radnim stilama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku narudužnu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.

Na zahtjev šalje nacrte, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenjem narucbama.

UPRAVA.

Bakalara, ulja maslinovog, pirinča.

Sumpora i sumporaća „Torpedo“ Streljaka „Vermorel i Non plus ultra“ cukra u kockama (caklaša) sjemenja djeteline uz snižene cijene prodaje

PIO TERZANOVIĆ U ŠIBENIKU

KRUMPIR
je upravo stigao.

Soba s pokućstvom

po želji sa još jednom sobicom iznajmljuje se. Ista se nalazi u kući br. 225 kod Vatrogasnog Društva. Upitati se kod vlastnika

42 —

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane naručnicima. — Bezplata izjašnjenja salje: Šrećkovno zastupstvo 40. Ljubljana.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Pobjegla papiga.

Zelena papiga, koja razumije kad ju se zove imenom „Bubi“ pobjegla je gosp. obrestlentanu pl. Freischlag. Onaj koji ju nadje i povrati, dobije 100 K nagrade.

Kuća u središnji grada

na dva poda, s električnom svjetlošću i vodom, i sa tri konobe, prodaje se. Priputat se u uredničtvu lista.

UGLJEN SLATKI

prodaje se na vrećama
po 20 hel. kil. — Franko u kuću.
Obratiti se u našu Tiskarnu ili u Varaš u kuću Kerubina Salvaro.

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

SHIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro
uz najpovoljnije cijene.

NAJMODERNIJE POSJETNICE

IZRADUJUE

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU

U. Z. S.

KNJIGOVÈZNICA

Hrvatske zadružne

tiskare u Šibeniku ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA- DAJUĆE RADNJE, CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLDNA.

Jadranska Banika

PODRUŽNIČA ŠIBENIK

Dionička glavnička K 8,000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5.

(Vlastita kuća).

Naslov za brzovje: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Split — Zadar.

Kupon založnica Zemljisko veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije platiti su kao i uvučene založnice imajući se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložno knjižice. — Pohranu i administraciju vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Žiro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vagla, naputnice. — Predujmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice sreće, robni (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjerijesije.

Pretinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincima može držati svakovrsne vrijednosti.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM

(Dr. A. DULIBIĆ I DRUGI)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNON SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJEĆANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, CSMRĆINICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Da postigne obilan prirod svoga rada na poljedjelskom polju morati će pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom

51-61% Kalciumcianamidom

16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnijovića za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenje od istoga.

Ova gnijovija dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.

(brzjavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).